

(อม.๓๐)

คำพิพากษา



คดีหมายเลขดำที่ อม. ๒๖๓/๒๕๖๑

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๑๕๑/๒๕๖๒

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๕ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๒

ระหว่าง

}	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายศักดิ์ชาย เชื้อศุภโรบล	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินหรือหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ครั้งที่ ๑ ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองยโสธร ครั้งที่ ๒ ที่ดำรงอยู่ปัจจุบัน และห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

มาตรา ๓๔ กับลงโทษฐานเป็นเจ้าของหน้าที่ของรัฐจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองยโสธร ครั้งที่ ๑ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

พิเคราะห์คำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว เห็นว่า คดีวินิจัยได้โดยไม่ต้องเรียกพยานมาไต่สวน ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๕๗ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๖๐ และยังคงดำรงตำแหน่งจนถึงปัจจุบัน ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณา ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองยโสธร ครั้งที่ ๑ โดยทั้งสามกรณีไม่แสดงรายการบัตรเครดิตเงินเบิกเกินบัญชีธนาคารกรุงเทพ จำกัด (มหาชน) ของ นางจตุพร เชื้อศุภโรบล หรือแซ่เซีย คู่สมรส จำนวน ๔ บัตร หมายเลขบัตรเลขที่ ๔๕๔๖-๓๒๐๑-๘๕๕๑-๓๑๑๑ เลขที่ ๔๕๔๖-๒๓๐๑-๘๑๘๐-๔๑๑๙ เลขที่ ๕๔๔๔-๘๘๐๑-๐๑๘๔-๖๑๑๙ และเลขที่ ๕๔๔๔-๘๒๐๐-๖๐๓๑-๗๑๑๖ ยอดหนี้คงเหลือรวมทั้ง ๔ บัตร ณ วันที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีกรณีเข้ารับตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จำนวน ๒๓,๔๒๑.๔๘ บาท จำนวน ๖,๕๖๙.๘๒ บาท และจำนวน ๓,๐๗๗.๒๖ บาท ตามลำดับ สำหรับกรณีเข้ารับตำแหน่งคดีขาดอายุความทางอาญาแล้ว

ปัญหาต้องวินิจฉัยมีว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

ครั้งที่ ๑ หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่ได้กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่น มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี จึงเป็นกรณีที่บทบัญญัติของกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังบัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้น ไม่เป็นความผิดต่อไป ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้กระทำการนั้นย่อมพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ วรรคสอง และเมื่อการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่เป็นความผิดแล้ว จึงไม่อาจใช้มาตรการบังคับทางการเมืองแก่ผู้ถูกกล่าวหา กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ครั้งที่ ๑ ได้

ปัญหาต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่า ผู้ถูกกล่าวหาจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีเข้ารับตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองยโสธร ครั้งที่ ๑ หรือไม่ เห็นว่า คดีนี้ผู้ร้อง ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ และมาตรา ๑๑๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด ขณะผู้ร้องยื่นคำร้องคดีนี้ ปรากฏว่ามีพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งมีผลให้ใช้บังคับแล้วเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๑ โดยมาตรา ๓ ของพระราชบัญญัติดังกล่าว ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ภายหลังการกระทำความผิดยังคงบัญญัติให้การกระทำตามคำร้องเป็นความผิดอยู่ โดยมีบทกำหนดโทษทางอาญาตามมาตรา ๑๖๗ ระวังโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และกำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองในมาตรา ๘๑ โดยบัญญัติว่า “... ในกรณีที่ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิด ตามที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้นพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอน สิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้” ส่วนพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทกำหนดโทษทางอาญาตามมาตรา ๑๑๙ ระวังโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

หรือทั้งจำทั้งปรับ และกำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองในมาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง โดยบัญญัติว่า “...ห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปี นับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัย ...” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามวรรคหนึ่งพ้นจากตำแหน่งก่อนวันที่ความปรากฏต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ระยะเวลาห้าปีตามวรรคหนึ่งให้นับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งดังกล่าว” ดังนี้ โทษทางอาญาตามกฎหมายที่บัญญัติในภายหลังจึงไม่แตกต่างกับกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด กรณีจึงต้องใช้กฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำผิดบังคับแก่คดีนี้ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒ สำหรับมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ มิใช่มาตรการบังคับทางการเมืองตามกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิด จึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ บังคับแก่คดีนี้ เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองยโสธร ซึ่งเป็นรองผู้บริหารท้องถิ่นตามที่ผู้ร้อง ออกประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง กำหนดตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น และสมาชิกสภาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๔ ข้อ ๔ (๕) (ข) ผู้ถูกกล่าวหาจึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๔ มีหน้าที่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบของตน คู่สมรส และบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะต่อผู้ร้องภายในสามสิบวันนับแต่วันเข้ารับตำแหน่ง วันพ้นจากตำแหน่ง และวันที่พ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๒ และมาตรา ๓๓ ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่ง รองนายกเทศมนตรีเมืองยโสธร ครั้งที่ ๑ โดยไม่แสดงรายการบัตรเครดิตเงินเบิกเกินบัญชี จำนวน ๔ บัตร ของคู่สมรสที่มียอดหนี้คงเหลือรวมทั้ง ๔ บัตร ณ วันที่มีหน้าที่ยื่นบัญชีในกรณีเข้ารับตำแหน่ง จำนวน ๒๓,๔๒๑.๔๘ บาท และกรณีพ้นจากตำแหน่ง จำนวน ๖,๕๖๙.๘๒ บาท โดยผู้ถูกกล่าวหาชี้แจงต่อผู้ร้อง ทำนองว่า การใช้บัตรเครดิตของคู่สมรสมียอดหนี้ค้างชำระเล็กน้อย ซึ่งบัญชีดังกล่าวไม่มีการเคลื่อนไหวบ่อย

ผู้ถูกกล่าวหาไม่มีเจตนาปกปิดหรือไม่แจ้งข้อเท็จจริงต่อผู้ร้อง เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มีเจตนารมณ์ให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินเพื่อป้องกันปราบปรามการทุจริตและตรวจสอบถึงความสุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งผู้ถูกกล่าวหาได้ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน เมื่อเปรียบเทียบจำนวนหนี้สินของบุตรเครดิตที่ผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้แสดงในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินกับจำนวนทรัพย์สินและหนี้สินที่ผู้ถูกกล่าวหาแสดงในบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว ถือว่ารายการที่ไม่ได้แสดงเป็นเงินจำนวนเล็กน้อยมาก ทั้งเป็นหนี้สินของคู่สมรสมิใช่ของผู้ถูกกล่าวหาเอง และเป็นหนี้เกิดจากการใช้จ่ายหมุนเวียนที่มีการเรียกเก็บและหักทอนบัญชีหรือชำระเป็นครั้งคราวในระยะสั้น พฤติการณ์ของผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าวจึงเชื่อว่า ผู้ถูกกล่าวหาไม่จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีเข้ารับตำแหน่งและกรณีพ้นจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองยโสธร ครั้งที่ ๑ การกระทำของผู้ถูกกล่าวหาจึงไม่เป็นความผิด แม้ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพก็ไม่อาจลงโทษได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม เมื่อการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาไม่เป็นความผิดแล้ว จึงไม่อาจใช้มาตรการบังคับทางการเมืองแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้

พิพากษายกคำร้อง.

นายไสลเกษ วัฒนพันธุ์

นายสิทธิชัย โชคสวัสดิ์ไพศาล

นายวัฒนา วิทยกุล

นายวิบูลย์ แสงชมภู

นายสมเกียรติ ตั้งสกุล

นางอโนชา ชีวิตโสภณ

นายสรารัฐ ศิริภาณุรักษ์

นายทรงศิลป์ ธรรมรัตน์

นายสมจิตร ทองศรี